1851. N°. 3

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 14 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Maart.

De *Haarl. Courant* bevat het verslag van een Concert in het Krankzinnigen-gestigt Meerenberg (in de gemeente Bloemendaal) laatstl. Zondag avond gegeven. Ongeveer 80 lijders, zoowel mannen als vrouwen, waren daartoe, elk door eene persenele invitatie-kaart, uitgenoodigd, slechts vijf verzochten daarvan verschoond te blijven. Onder de concert-gevers waren 3 lijders; eene zangeres, een zanger en een voortreffelijk violist; voorts eenige beambten en menschlievende vrienden, die onder de leiding van den 2den Geneesheer het feest hadden voorbereid.

Nadat allen plaats genomen hadden, trad onverwachts de Directeur en 1ste Geneesheer op, met eene korte en hartelijke toespraak aan die ongelukkigen; hij merkte op dat de feestelijkheid alleen om hunnentwil plaats had; allen, als het ware leden van één huisgezin, erkenden zij het dagelijks meer en meer, dat »waar liefde en eendragt woont, waar zucht heerscht tot orde en arbeidzaamheid, daar gebiedt de Heer zijn zegen!" Onder de eerste zegeningen van hun huis behoorden gewis de geregelde wekelijksche christelijke Godsdienstoefeningen; verder de ruime gelegenheid tot afwisselende werkzaamheid en verpozing. Maar ook binnenshuis moest en kon hier op velerlei wijze opgeruimdheid en blijmoedigheid bevorderd worden, om verder door liefde en eendragt te mogen leiden tot steeds blijvende tevredenheid en zucht naar orde en arbeidzaamheid van allen, tot verbetering en herstelling van velen! En daartoe zouden nu en dan ook de Zondag-avonden, als ware het voor familie-bijeenkomsten gebezigd worden.

Na de toespraak, die met groote welwillendheid en belangstelling was aangehoord, volgde afwisselende muziek en zang.

Gedurende de pause begaven zich de mannen en vrouwen elk naar hunne zaal van ontvangst, om het avondbrood te gebruiken, allen erkenden tevreden het goede en stelden vooral de toespraak van den Directeur op prijs, ja, velen beloofden het, zij zouden alles doen, wat zij konden, om orde en rust te helpen bevorderen.

Na de pause keerden allen ordelijk in de muziekzaal terug, en zonder de minste stoornis spoedde de feestavond ten einde.

Er volgde een zeer rustige nacht, en toen de verslaggever dezes den volgenden ochtend onder die ongelukkige menschen rondwandelde, vond hij aller mond vol van het muziekfeest, en aller hart vol dankbaarheid en tevredenheid.

Hij heeft nergens dwang of geweld gevonden, en toch bijna overal rustigheid, netheid en tevredenheid; bij den middagdisch der lijderessen hoorde hij het »Onze Vader, enz." als voorgebed met algemeenen eerbied en stilte bidden, — zag na kerktijd de rustige groepsgewijze wandelingen der lijders, en eindigt met zijnen dank te brengen aan de edele bevorderaars en leidslieden dezer liefdadige stichting. Niet lang geleden vond hij, in eene groote fabriekstad, bij een onzer naburen, zulke ongelukkigen nog in een werkhuis aan ijzeren ketenen geklonken.

— Onder den naam van Willems-Fonds heeft zich te Gent eene vereeniging gevormd, welke de bevordering der Vlaamsche letterkunde ten doel heeft, en daartoe eene reeks nuttige geschriften zal uitgeven en het onderwijs der Vlaamsche taal aanmoedigen.

'sGRAVENHAGE, 12 Maart.

Bij Koningkl. besluit van den 9den dezer, is benoemd tot Commies bij het Departement van Financiën de Heer Mr. J. E. de Bruyn Kops, Advocaat te Haarlem.

— Z. M. heeft heden morgen in een bijzonder gehoor ontvangen de Heeren Regout en de Villers de Pité, beide leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, uit het Hertogdom Limburg.

— Naar men verneemt zal de soirée Dramatique et Musicale, die aanstaanden Vrijdag ten Hove zou gehouden worden, geen voortgang hebben.

— Naar men verneemt zou de Heer Lucas bepaald zijn ontslag ingediend hebben. Men spreekt reeds van zijnen opvolger, die zich zou bepalen tusschen den voormaligen Minister Rijk en den Schout-bij-nacht titulair S. B. van Francken, Directeur der Marine te Amsterdam.

— Het *Weekblad van het Regt* berigt dat ook het tweede gedeelte van het rapport der commissie van onderzoek, aangaande de alsnog hier te lande vigerende wetten en verordeningen van Franschen en anderen vreemden oorsprong, benoemd bij Kon. besluit van 5 Febr. 1849, thans ter Landsdrukkerij ter perse is en eerlang op last van den Minister van Justitie zal worden uitgegeven.

ROTTERDAM, 11 Maart.

De vestiging van eene Academie van Beeldende en Nuttige Kunsten hier ter stede, waartoe de vereeniging van het Schilderkundig Genootschap en de Industrieschool in de eerste plaats strekken moest, is thans reeds ver gevorderd. De toekenning der noodige gelden om het benedengedeelte van het gebouw van het Museum Boymans voor die Academie in te rigten, en eene jaarlijksche subsidie, zijn door den Raad ingewilligd en door de Ged. Staten goedgekeurd. De besturen van het Schilderkundig Genootschap en der Industrieschool zijn uitgenoodigd zich alsnu tot één bestuur voor de Academie te vereenigen en onverwijld de noodige reglementen, zoowel van administrativen als huishoudelijken aard, en voor het onderwijs, op te maken. Door die besturen is daaraan onverwijld voldaan. Door tusschenkomst van de Regering hoopt men de werkzaamheden in de Academie met 1e September te kunnen aanvangen.

— De Harlinger Groenlandsvaarders Spitsbergen, Commandeur P. Nagel, en Dirkje Adama, Commandeur O. Mehlen, zijn ll. Zaturdag uit het Vlie in zee gezeild naar de visscherij.

UTRECHT, 11 Maart.

De leden van 't Natuurkundig gezelschap hadden het genoegen Vrijdag avond den Heer E. Wenckebach van Amsterdam te hooren spreken over den electro-magnetischen telegraaph. Hij wees er op, hoezeer ook in deze ons Vaderland weder bij de Europesche Staten ten achter was, niettegenstaande het belang, dat vooral de handel in dit middel van gemeenschap moest stellen; hij betuigde dat dit gemis vooral te verwonderen was bij de goede renten, die de reeds bestaande lijnen opleveren, en verklaarde de meening van velen, alsof de telegraaph slechts diende tot speculatie in fondsen, voor geheel ongegrond. De Heer Wenckebach zette vervolgens uiteen, op welke wijzen de lijnen in de verschillende landen werden geplaatst en wat er gedaan werd ter afwending van de onderscheidene gevaren, waaraan ze bloot staan; belangrijk waren vooral de inlichtingen, die Spreker gaf over de inrigting van de lijnen, die onder zijn opzigt waren gevestigd tusschen Amsterdam en Rotterdam, Amsterdam en den Helder. Nadat hij ook nog had gesproken over de lijn, die onlangs van Dover naar Calais was gelegd, doch die, door ongunstigen uitslag, dezen zomer met nieuwe voorzorgen in zee zou worden neergelaten, besloot de geleerde Spreker met den wensch, dat wanneer eene lijn van Londen naar Calcutta zou gereed zijn, Nederland de tijdingen uit het Oosten niet langs zijne grenzen mogt zien snellen, zonder zelfs in staat te zijn van de vliegende woorden er eenige op te vangen!

— Het Protestantsch Landhouwkundig Gesticht te Montfoort, dat, met het doel, om door middel eener Christelijke opvoeding en opleiding tot een of ander nuttig bedrijf, de erfelijke overplaatsing van onwetendheid, armoede, ellende en zondige neigingen te voorkomen, geruimen tijd bijna uitsluitend door den Stichter, den Heer D. van Frankenhuysen, werd bestierd en dat onder zijne leiding in korten tijd reeds zoo goede vruchten heeft gedragen, mag thans gelukkig ook rekenen op de ondersteuning van een aantal welmeenende Landgenooten.

In eene vergadering, welke eenigen tijd geleden te 's Gravenhage werd gehouden, onder Voorzitterschap van den Staatsraad Mr. Baron van Breugel, is door dezen eene verdiende hulde gebragt aan de pogingen van den Stichter. De inrigting, die kinderen opneemt van beiderlei kunne, en van elken leeftijd, mits ze geschikt zijn tot eenig werk, al zijn ze dan ook ziekelijk ten gevolge van verwaarloozing, werkt op veel ruimer schaal, dan de stichting die te Rijsselt, onder den naam van *Mettray* wordt gevestigd, en mag dus ook stellig niet minder op eene algemeene deelneming rekenen, dan we verwachten, dat Mettray zal te beurt vallen.

De Heer van Breugel betuigde, dat al de bezoeken die hij te Montfoort had afgelegd, hem de overtuiging hadden geschonken, dat de kinderen goed en behoorlijk gekleed werden, dat gezond voedsel hun overvloedig werd toegediend. Hij vond de lokalen, ook de slaapzalen, luchtig gebouwd en zeer doelmatig ingerigt. Meest alle kinderen sliepen afzonderlijk, terwijl dit

stelsel op allen zou worden toegepast. De zieken werden in uitsluitend daartoe ingerigte zalen behoorlijk verzorgd. De school- en werkuren wisselden elkander af door spelen in de open lucht, steeds onder leiding en opzigt. Het onderwijs ging de verwachting te boven, het was bijzonder geschikt om verstand en hart te beschaven, zoowel op zedelijkheid en godsdienstzin als op het aanleeren van ambacht of handwerk gerigt.

Nimmer had de Heer van Breugel in eenige armen-inrigting kinderen met gezonder uitzigt aangetroffen. Terwijl het gesticht in den aanvang van het jaar 1850 (gedurende welk jaar er 205 personen waren verpleegd en opgevoed), een aantal van 40 tot 60 ziekelijke gestellen telde, was dit tegen het einde reeds op twee à vier verminderd. Welk eene belangrijke uitkomst, eene uitkomst, die het bewijs er van levert, hoe weldadig de inrigting op de ziekelijke verwaarloosden werkt! — Wel was er een schadepost van *f* 1000 overgebleven, die de Stichter-Directeur uit eigene middelen had aangezuiverd, — maar men mogt verwachten, dat de redenen, die in 't verloopen jaar dit te kort hadden doen ontstaan, in het vervolg niet meer zouden bestaan.

Over het geheel waren de resultaten zoo voldoende, zoo verrassend zelfs, dat de Heer van Breugel het voor zeer geschikt rekende, dat zich te 's Hage een patronaat vestigde, 't welk de zedelijke, godsdienstige en stoffelijke welvaart der stichting en der met getuigschrift ontslagen kinderen bevorderde.

Er werd hierop een bestuur benoemd; de keuze viel op de Heeren:

Mr. J. A. Philipse, Lid van de Eerste Kamer, Pres. van het Prov. Geregtshof in Z.-Holland, Jhr. Mr. W. M. de Brauw, Lid van de Eerste Kamer, Subst. Off. bij de Arr.-Regtb. te 's Hage, Mr. R. Baron van Breugel, Lid van den Raad van State, P. Jas en C. E. van Koetsveld, Predikanten te 's Hage, H. J. W. Visser, Commies bij het Min. van Finantiën, S. A. van Hoogstraten, D. P. J. van Waning en Mr. P. R. van den Berg; waarvan vijf leden als vaste bestuurders zullen werkzaam zijn, terwijl de vier overigen zich aan dezen als plaatsvervangers zullen aansluiten.

Ten gevolge dezer bemoeijingen is de inrigting te Montfoort uit handen van den Heer Frankenhuysen overgegaan in die van een Protestansch Genootschap, dat zich verder met het opperbestuur dezer belangrijke stichting zal belasten.

NIJMEGEN, 11 Maart.

Gisteren werd door de Arr.-Regtbank alhier uitspraak gedaan in de bekende zaak van de Heeren de Bruijn en Zonen, gaz-fabrikanten te Amsterdam, contra HH. Burgemeester en Wethouderen der stad Nijmegen.

De Regtbank heeft daarbij uitgemaakt, dat er jegens de eischeren, aan zijde van HH. gedaagden, door het weigeren aan hen en het toestaan aan anderen, van iets waarop zij, eischeren, als een hun toekomend regt geene aanspraak konden maken (het openen der straten tot het leggen der gazpijpen), geene onregtmatige daad is gepleegd; — en heeft dien ten gevolge de eischeren in hunne tegen HH. gedaagden ingestelde vordering verklaard te zijn ongegrond, en met ontzegging van dezelve, de eischeren veroordeeld in de kosten van het regtsgeding.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Maart.

H. M. zal een haar door 150 dames aangeboden allerkunstigst tapisseriewerk, op de Tentoonstelling doen prijken, met het opschrift: Tentoongesteld door H. M. de Koningin van Groot-Brittannië, in naam van 150 Engelsche dames.

— Eene vloot van 20 groote en weluitgeruste schepen zal zich gedurende de Tentoonstelling in eene der zeehavens, waarschijnlijk Spithead verzamelen, om aan de vreemdelingen een schouwspel van het zeewezen te geven, zoo als het misschien zelfs in Engeland nog nimmer gezien is.

— Verscheiden schepen worden thans door de Regering uitgerust, om met troepen naar de Kaap de Goede hoop te vertrekken. Binnen 6 weken zullen 20,000 man naar het tooneel des oorlogs kunnen overgebragt zijn.

— Er ligt thans op de rivier van Glasgow eene schroefstoomboot zeilree van 700 ton en 130 paardenkracht, die den 14den December ll. op stapel is gezet, den 3den Februarij te water gelaten en den 28sten geheel afgewerkt en opgetuigd was. Zij is dus in den voorbeeldeloos korten tijd van 10 weken gebouwd, en bestemd voor de dienst tusschen Liverpool en Constantinopel.

— Eenige voorname Engelsche roman- en tooneelschrijvers hebben eene dramatische vereeniging gevormd, met doel een fonds te vestigen tot ondersteuning van behoeftige letterkundigen. Tot stijving der kas zullen de leden der vereeniging onderanderen tooneelvoorstellingen geven, waardoor men in de gelegenheid zal wezen de Heeren Dickens, Bulwer, Forster, Jerrold en anderen als acteurs te zien optreden. Een stuk van den Heer Bulwer zal het eerst worden opgevoerd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Maart.

Bij ons Hof is tot Gezant van wege Spanje benoemd de Marquis van Valdegamas, die als Lid der Kamer van Afgevaardigden door zijne schitterende, schoon weinig doordachte redevoeringen, in streng-Katholieken en behoudenden geest, zich een naam had gemaakt.

— Er komen uit onderscheiden Departementen, vooral in het zuiden des lands berigten, dat de Socialisten meer en meer het hoofd beginnen op te steken. Voornamelijk heeft dit plaats in kleine steden en bijna onbekende dorpen, waar men onder de kreet van: Leve de Republiek, de overheden uittart. Onderscheiden personen zijn reeds gevangen genomen.

— Er wordt verhaald, dat de Fransche Geestelijkheid een harer uitstekendste redenaars naar Londen zal zenden, ten einde aldaar gedurende de Tentoonstelling in de Kapel der Jesuiten te Prediken.

SARDINIE.

TURYN, 5 Maart.

Gisteren werd alhier de 3de verjaardag der Constitutie gevierd. Sedert den vroegen morgen had de stad een feestelijk aanzien; de winkels waren gesloten en de straten met wandelaars bezaaid. Salvo's van het geschut verkondigden der bevolking den 3den verjaardag der Constitutie; allerwege wapperden de driekleurige vlaggen. Ten 9 ure trok de nationale garde onder de wapenen, met vliegende vaandels en met krijgsmuziek aan het hoofd, naar de Maria-kerk aan de overzijde van den Po, om eene plegtige godsdienstoefening bij te wonen, waarbij ook eene deputatie der beide Kamers tegenwoordig was. Daarna werd door den Prins von Carignan en den Hertog van Genua eene wapenschouwing over de nationale garde gehouden. Leve de Koning! leve de Constitutie! was de kreet die gedurende dezelve met geestdrift herhaaldelijk aangeheven werd zoowel door de ontelbare volksmenigte als door de brave nationale garde, wier trouw aan den Koning en aan de vrijzinnige instellingen des lands onwankelbaar vast staat. Des avonds was de illuminatie algemeen. Onder de schitterend verlichte gebouwen merkte men op het raadhuis, het hoofdkwartier der nationale garde en het paleis van den Prins van Carignan. In alle schouwburgen werden vaderlandsche liederen gezongen. De Regering legde het grootste vertrouwen op den goeden geest der bevolking aan den dag; men zag geene enkele patrouille in de straten, geenerlei rustverstoring is voorgevallen. De kerk waarin des morgens de plegtige godsdienstoefening plaats had, prijkte met het opschrift: »Dankt, ingezetenen van Turyn! dankt den Heer voor de groote weldaad die Hij ons heden bewijst, daar Hij ons vergunt den derden verjaardag der Constitutie te vieren! Hij wil ongetwijfeld dat ook onze nakomelingen dien in de toekomstige eeuwen vieren zullen!"

— De Kamer van Afgevaardigden heeft heden bij gelegenheid der beraadslagingen over de begrooting van uitgaven, een voorstel aangenomen, strekkende om het maximum der uit de openbare schatkist te betalen pensioenen op 3000 lire vast te stellen. Een aantal hooge ambtenaren van voor 1848 zullen dien ten gevolge hunne pensioenen aanmerkelijk zien verminderen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 10 Maart.

Volgens de laatste berigten, was er brand ontstaan in het gebouw waar de Eerste Kamer vergadert. Spoedig stond het in volle vlam en zal waarschijnlijk niet kunnen gered worden, omdat zijne ligging krachtdadige hulp moeijelijk maakt.

— Er zijn 4 Diakonessen van de Luthersche godsdienst, met twee Leeraars uit Kaizerswerth naar Jeruzalem vertrokken, om aldaar een gesticht op te rigten voor jeugdige meisjes die de Mahomedaansche Godsdienst verlaten hebben en tot de Christelijke zijn overgegaan. De Koning heeft te dien einde een gebouw te Jeruzalem doen aankoopen.

— Men weet dat vroeger zeer vele adelijke en riddermatige goederen alhier, van de grondbelasting vrij waren, en dat dit privilegie door eene der eerste wetten die na 1848 gemaakt zijn, afgeschaft werd.

Een van de liberale leden bragt vervolgens de Mennoniten-belasting (eene belasting welke die Mennoniten, die wegens geloofsbegrippen niet in krijgsdienst willen treden, als vergoeding en boete daarvoor, aan de schatkist betalen) ter sprake; hij zeide dat de Mennoniten nog altijd boven de evenredigheid belast zijn, en stelde voor, de opheffing dier belasting wettelijk vast te stellen.

De Minister van Finantiën verklaarde, dat de Regering dezen wensch voorgekomen was en reeds binnen kort zoodanige wet zou voordragen, zullende ook die Mennoniten van de belasting ontheven worden, welke de vrijstelling van de krijgsdienst waarvoor de belasting betaald wordt, hebben genoten. Het daardoor aan de schatkist veroorzaakte verlies zou onbeduidend zijn en door de nieuwe inkomsten-belasting ruim gedekt worden.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 5 Maart.

De Regering heeft eenen vertrouwelijken brief aan hare vertegenwoordigers bij de kleine Duitsche Staten gezonden, betreffende de Duitsche aangelegenheid, gedagteekend van den 2den dezer, waarin hoofdzakelijk gezegd wordt: dat in de zitting der Dresder Conferentie van den 8sten Maart, de eindstemming moet plaats hebben over de voorstellen van Oostenrijk en Pruissen betrekkelijk de onverwijlde instelling der Bondsoverheid, en dat de gemaakte bedenkingen geen hoop geven op eenstemmigheid der Regeringen. Hierom wenscht Oostenrijk de Regeringen opmerkzaam te maken op het gewigt der beslissing en het algemeen belang voor al de Bondsleden.

Na dat, na vele bezwaren, de regeling van een nieuw uitvoerend Bondsgezag, niet alleen de stemmen vereenigd had van Pruissen en Oostenrijk, maar ook die der Bondsleden, welke in rang op die beide mogendheden volgen, zou het zeer bedenkelijk zijn, zoo een zoodanig voorstel verijdeld werd door de tegenkanting van andere stemmen, welke, vereenigd, naauwelijks een tiende gedeelte vertegenwoordigen van de bevolking die de Bond thans bevat. — Vervolgens komt de nota met verontwaardiging op tegen de veranderlijkheid van die Regeringen, welke, na alle mogelijke beschuldigingen tegen den ouden Bondsdag ingebragt te hebben, thans daartoe willen terugkeeren, liever dan voorstellen aan te nemen, die strekken om de krachten des Bonds te vereenigen.

De tegenwoordige staat van Europa brengt mede, dat de Duitsche Regeringen gemakkelijker, dan vroeger, zonder inmenging van vreemde mogendheden het in 1815 gesloten verdrag kunnen hernieuwen met de voor het algemeen belang noodige wijzigingen. Maar zoo Duitschland verdeeld bleef als thans, zou er, om van andere onvermijdelijke gevolgen niet te gewagen, een staat van zaken ontstaan, waarin alleen door buitenlandsche inmenging eene oplossing zou mogelijk zijn.

Deze brief strekt blijkbaar om de kleine Regeringen, die zich tegen het aan Pruissen geenzins welgevallige Oostenrijksche plan van nieuwe Bondsregeling verzetten, daarvan af te schrikken.

— De Regering heeft aan de Italiaansche uitgewekenen vergunning verleend om in het vaderland terug te keeren, of het land te verlaten met genot van al de voordeelen die aan eene naar de wettelijke voorschriften ondernomen landverhuizing verbonden zijn. Het getal dergenen, welke in deze vergunning begrepen zijn, moet wel 15,000 bedragen, van welke reeds 3000 zich in Piemont neergezet hebben.

— In Hongaryë is eene voorloopige verordening die met den 1sten April ek. in werking komt, afgekondigd betrekkelijk de uitoefening van neringen en ambachten. Zij behelst de volgende bepalingen:

Niemand mag wegens de godsdienst die hij belijdt, of den volkstam waartoe hij behoort, noch wegens zijne afkomst en den stand zijner ouders, belet worden eenige nering of ambacht aan te leeren of uit te oefenen.

Bij alle neringen en ambachten moet het beginsel van vrije mededinging gevolgd worden, zoodat elk die aan de wettelijke vereischten voldoet, ook aanspraak heeft op het verkrijgen van het bedoelde regt, en op klagten over benadeeling van andere handeldrijvenden of ambachtslieden niet mag worden acht geslagen. Dit geldt ook van de vroeger gildematig uitgeoefende bedrijven, en geen gilde heeft als zoodanig regt om op te komen tegen het bewilligen van nieuwe aanvragen om het regt tot uitoefening van eenig bedrijf.

FRANKFORT.

10 Maart.

De landverhuizingen, die gewoonlijk eerst in het late voorjaar beginnen, zijn nu in Wurtemberg en Baden reeds aangevangen. Vele inwoners uit die landen hebben zich reeds naar Rotterdam en Antwerpen begeven, om verder naar Amerika te worden overgevoerd. De gegoede landverhuizers uit Keurhessen doen meestal de reis over Bremen; voor de onbemiddelden hebben de besturen der spoorwegen en stoombooten de vrachtprijzen verminderd.

Het laat zich aanzien dat de landverhuizing dit jaar zeer groot zal zijn, omdat vele Duitschers hun vaderland ontvlugten, bij den treurigen toestand die er heerscht, de verdeeldheid namelijk onder de Vorsten, de omwentelingsgeest der demokratische partij, en de achteruitgang van vele middelen van bestaan.

— In de laatste dagen van Mei zal van Bremen een goed ingerigte driemaster naar Engeland zeilen, met bezoekers van de Tenstoonstelling. Voor *f* 216 zal men aan boord 14 dagen lang eene heerlijke tafel en een goed bed hebben, en met hetzelfde schip naar Bremen terugkeeren.

VEREENIGDE STATEN.

In het dagblad *de Hollander*, verschijnende in de kolonie Holland, Graafschap Ottowa in den staat Michigan, leest men het volgende:

Op eene vergadering van de burgers der kolonie, overeenkomstig kennisgeving in *de Hollander*, werden Henry D. Post tot President en G. van de Wall tot Secretaris benoemd.

De President maakte het doel der vergadering bekend, namelijk, om schikkingen te maken voor de vorming van eene vereeniging, om alle takken van nijverheid aan te moedigen, door middel eener jaarlijksche tentoonstelling van voortbrengselen van handenwerk en landbouw der kolonie; te beginnen in den aanstaanden herfst.

Men besloot eenparig in iedere nederzetting eene commissie te benoemen, welke verschillende comités weder als eene algemeene commissie zullen handelen, wier pligt het zal zijn:

Gelden te verzamelen bij inteekening, om alleen voor premies besteed te worden.

Eene lijst op te maken van de dingen, die vertoond zullen worden, en de premies vast te stellen.

Tijd en plaats, voor eene jaarmarkt in de aanstaande lente, te bepalen.

De lijst der premies zoo te regelen, dat voornamelijk de ontwikkeling van nieuwe takken van nijverheid aangemoedigd worde.

De volgende personen werden tot de algemeene commissie benoemd: Overijssel, G. J. Nykerk, S. Bolks; Vriesland, D. Broekman, J. A. van der Meer, M. Ypma; Zeeland, J. van de Luyster, J. G. van Hees, C. van der Meulen; Zuid-Holland, H. J. Smit, J. Manting, K. Schuur; Graafschap, J. Rutgers, M. Naaije, H. G. Klijn; Noord-Holland, J. Kramer, P. van den Berg; Holland, A. Plugger, J. Trimpe, A. C. van Raalte, H. D. Post; Drenthe, H. Lanning, J. Opt'holt, H. O. Yntema.

STADS BERIGT.

PUBLICATIE.

Viering van den Zondag.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, — gelet hebbende op den inhoud eener dispositie van de Ed. Gr. Achtb. H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 9den Julij 1844.

Herinneren bij deze aan allen en een iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, de Wet van 1 Maart 1815, betrekkelijk de viering der dagen, aan de Openbare Christelijke Godsdienst toegewijd; zijnde van den volgende inhoud;

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ., ENZ.

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, op het voetspoor onzer godsdienstige voorvaderen, die daarop steeds den hoogsten prijs stelden, de plitgmatige viering van den dag des Heeren en anderen dagen den openbare christelijken godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te verzekeren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal dezer Landen, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

1°. Dat op Zondagen en op zoodanige Godsdienstige Feestdagen, als door de Kerkgenootschappen van den Christelijken Godsdienst dezer Landen algemeen erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepbezigheden zullen mogen verrigt worden, welke den Godsdienst zouden kunnen storen, maar dat in het algemeen geen openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan in geval van noodzakelijkheid, als wanneer de plaatselijke regering daartoe schriftelijke toestemming zal geven.

2°. Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koopwaren hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen, zullen mogen worden uitgestald of verkocht, en dat kooplieden en winkeliers hunne waren niet zullen mogen uitstallen, noch met opene deuren verkoopen.

3°. Dat gedurende den tijd voor de openbare godsdienstoefening bestemd, de deuren der herbergen en andere plaatsen alwaar drank verkocht wordt, voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende zijn, zullen gesloten zijn, en dat ook, gedurende dienzelfden tijd, geenerhande spelen, hetzij kolven, balslaan of dergelijke, mogen plaats hebben.

4°. Dat geene openbare vermakelijkheden, zoo als schouwburgen, publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de Zondagen en algemeene Feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de plaatselijke besturen worden vrijgelaten, hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle Godsdienstoefeningen.

5°. Dat de plaatselijke politie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke bewegingen en gerucht in de nabijheid der gebouwen tot den openbaren eeredienst bestemd, en in het algemeen alles wat denzelven zou kunnen hinderlijk zijn, voor te komen of te doen ophouden.

6°. Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit, naar gelang van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete van niet hooger dan *vijf en twintig gulden*, of met eene gevangenis van niet langer dan *drie dagen* voor de overtreders, die buiten staat mogten zijn deze boete te betalen.

7°. Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden wijders al de te koop gelegde of uitgestalde goederen verbeurd verklaard en de herbergen of andere publieke plaatsen voor ééne maand gesloten.

En dat, door deze algemeene verordeningen, alle daarmede niet overeenkomstige provinciale of plaatselijke reglementen en inrigtingen zullen worden gehouden voor vervallen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geïnsereerd, en dat een genoegzaam getal exemplaren gedrukt en aan de Staten in de onderscheidene provinciën of landschappen, ingevolge art. 86 der Grondwet, ter uitvoering zal worden gezonden, met last, om dezelve alom te doen publiceren en affigeren, en van de predikstoelen der onderscheidene Christelijke Kerkgenootschappen te doen aflezen.

Lasten en bevelen voorts, dat Onze ministeriële departementen en andere autoriteiten, justicieren en officieren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige conniventie of dissimulatie.

Gegeven in 's Gravenhage, den 1sten Maart des jaars 1815, het tweede van Onze Regering.

(Get.) WILLEM.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

(Get.) A. R. FALCK.

Burgemeester en Wethouders wenschen, dat deze herinnering niet vruchteloos zal mogen wezen, maar dat eerbied voor de Wet en gehoorzaamheid aan derzelver bepalingen, het handhaven dezer verordening gemakkelijk maken zal; — wordende den Ambtenaren van Policie gelast daarop een naauwkeurig toezigt te houden.

En zal deze worden gedrukt en overal aangeplakt, waar zulks gebruikelijk is.

Aldus gearresteerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 8sten Maart 1851.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 13den Maart de Heer A. de Boer Ver Voorn, van Herwijnen, (prov. Gelderland), in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie, continens: *Tres Historias Morborum in Clinico Viri Clarissimi G. C. B. Suringar observatorum.*

KERKNIEUWS.

De Evang. Luthersche gemeente te Kampen heeft (voor de vacature ontstaan door het vertrek van haren Leeraar J. H. Brandes) de volgende nominatie gemaakt: DD. Rademaker, te Winschoten; Willems, te Brielle en Hellevoetsluis; Siegmund, te Harlingen; Roll, te Edam; Benit, te Wildervank en Veendam; Kerbert, te Monnickendam.

213de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. N°. 180, 10048 en 16652 ieder een prijs van *f* 1,000.
4de » N°. 3146 een prijs van *f* 2,500. N°. 9356 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

VUGT, 9 Maart 1851. Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 44 jaren, tot droefheid van hare betrekkingen, Mejufvrouw JOHANNA AGNES ROUSCHER.

De Ondergeteekenden betuigen bij deze, met hunne naaste betrekkingen, den hartelijksten dank voor de menigvuldige blijken van deelneming, betoond bij het smartelijk verlies van Mevrouwe de Weduwe VOET VAN CAMPEN, Geboren DUYMAER VAN TWIST.

LEYDEN, 13 Maart 1851.

C. S. F. DE ROCHEFORT,
Wed. DUYMAER VAN TWIST.
J. E. VOET VAN CAMPEN.

Théâtre Italien.

Sous la Direction de Mr. A. CLARI.

Lundi 17 Mars 1851.

I Due Foscari, Grand Opera en 4 Actes, 6 Tableaux, Musique de VERDI. Mad. CLARI chantera le rôle de *Lucretia Contarini*; Mr. MACCAFERRI, *Jacopo*; Mr. MAJESKI, *le Doge*.

PS. *La Pause aura lieu entre le 3e et 4e Acte.*

☞ Le Bureau de location sera ouvert Samedi et Lundi de 10 à 1 heures.

☞ De DEELHEBBERS in de Societeit ***de Grofsmederij*** te *Leyden*, worden uitgenoodigd om op Woensdag den 26sten Maart 1851, des namiddags ten één ure te compareren in het Stads Locaal op de Breedestraat aldaar, ten einde, ingevolge Art. 17 der Statuten, aan te hooren **het Verslag van den staat der Societeit**; liggende de **Balans** ter Visie voor Deelhebbers aan het Bureau der Grofsmederij, van heden af, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 2 ure.

LEYDEN, 12 Maart 1851.

A. LIBRECHT LEZWIJN,
Secretaris.

☞ Bij eene PREDIKANTS-WEDUWE in de nabijheid van *Leyden*, wordt aan eene DAME gelegenheid aangeboden tot *Inwoning en Gezellig Verkeer*, op zeer aannemelijke voorwaarden.

Te bevragen bij C. G. MENZEL, Boekverkooper te *Leyden*.

KAASSTELLING TE KOOP,

bestaande in ongeveer 50 Standers van 9 voet, met 392 Planken of Borden van 5 en 6 duim kantr., 27 en 11 voet lengte Rhijnlandsche maat.

Adres Brieven *franco* bij J. DEN HOUTER, te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen de Stad *Leyden*, op Zaturdag den 22sten Maart 1851, bij Opveiling, en op Zaturdag den 29sten Maart daaraanvolgende, bij Afslag, beide de dagen des Avonds ten 6 ure, van:

Eene extra beste partij WEILAND, behoord hebbende aan het Huis en Hofstede *van Zijl*, gelegen in den Zijllaanschen polder, onder *Leyderdorp*, groot 11 bunders, 11 roeden en 5 ellen.

In de Grondbelasting aangeslagen over 1851 tot *f* 71.42. — Verhuurd tot Kersmis 1855 voor *f* 600.— per jaar.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris C. KLAVERWIJDEN, te *Soeterwoude*, alwaar van de Veiling af, tot twee dagen vóór den Afslag Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement*, aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 22sten Maart 1851, bij Opveiling, en op Zaturdag den 29sten Maart 1851, bij Afslag, beide dagen des Avonds ten 7 ure, van een SPEELTUIN, bebouwd met twee welingerigte Vertrekken en Keuken, smaakvol aangelegd en met Vruchtboomen beplant, gelegen even buiten de Rhijnsburgsche poort der Stad *Leyden*, in de Haverzak-Laan, uitkomende op den Heereweg, uitzigt hebbende op het Stations-Gebouw, den Straatweg, benevens Landgezigt, geteekend No. 20.

Welk Perceel dadelijk in gebruik kan worden aanvaard, en bezigtigd daags vóór en op den dag der Veiling en Afslag; terwijl nadere informatiën te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*.

VERKOOPING in de Stads-Bank van Leening te Leyden, op Dingsdag den 18den Maart 1851, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand November 1849.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag; des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

BOEKVERKOOPING TE *LEYDEN*,

bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, op Maandag den 17den Maart en 5 volgende dagen, van eene fraaije Verzameling **Boek- en Plaatwerken** in verschillende vakken van Wetenschappen, als: Godgeleerdheid, Oostersche Letteren, Regtsgeleerdheid en Geneeskunde; Natuurlijke Historie; bijzonder ook Botanische Werken; Grieksche en Latijnsche Schrijvers; Dichtkunde, fraaije Letteren, Taalkunde en andere Wetenschappelijke Werken. — Voorts MUZIEK en eene DWARSFLUIT; eene ELECTRISEER-MACHINE met toebehooren; fraaije SIMPLICIE-KAST; eene Kast met GALVANISCHE en ELECTRO-MAGNETISCHE TOESTELLEN; onderscheidene zoogenaamde RARITEITEN, ANATOMISCHE PRAEPARATEN en NATURALIEN; alsmede een UITMUNTEND GESCHILDERD PORTRET door den beroemden ***P. van der Werff***; eenige PLAATWERKEN, PORTRETTEN, PLATEN en TEEKENINGEN; BOEKENKASTEN, enz., grootendeels toebehoorende aan een *Rustend* en een *Overleden* LEERAAR, en eenen hoogbejaarden GENEESKUNDIGE.

Alles te zien op Vrijdag en Zaturdag den 14den en 15den Maart, van 's morgens 10 tot des namiddags ten 3 ure.

Eene ongesteldheid aan de maag, genezen door de Pillen van Holloway.

Eene Dame, die eene vriendin is van de familie van Generaal ROSAS, Gouverneur der Republiek La Plata, verklaart, dat zij onlangs volkomen genezen is van eene ongesteldheid aan de maag, door de *Pillen* van HOLLOWAY. Zij had deswegen de bekwaamste Geneesheeren in het land geraadpleegd, doch geen hunner was in staat geweest haar te herstellen van eene kwaal, die, zoo zij zegt, haar langzamerhand van het leven zou beroofd hebben, indien zij niet besloten had de *Pillen* van HOLLOWAY te nemen. De Heer JOHN EEASTMAN een aanzienlijk koopman te Buenos-Ayres, heeft het boven aangehaalde aan den Professor HOLLOWAY medegedeeld in eenen brief gedagteekend den 4den September 1849.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. F. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 12 Maart.

			Laagst Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{3}{8}$	$57\frac{7}{16}$	$57\frac{9}{16}$
Dito Certificaten	3	„	$67\frac{5}{8}$	$67\frac{3}{4}$	$67\frac{3}{4}$
Dito dito	4	„	$88\frac{3}{8}$	$88\frac{7}{16}$	$88\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	„	$88\frac{15}{16}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	„	—	—	—
O. I. Leening	4	„	$87\frac{9}{16}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	„		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	„	—	—	—
Haarlemmermeer	5	„	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	„	105	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	„	104	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	„	$94\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1840	4	„	$87\frac{1}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	„	$86\frac{1}{2}$	$86\frac{9}{16}$	$86\frac{1}{2}$
Dito dito Nieuwe	4	„	$86\frac{3}{16}$	—	—
Inschrijving in Assign.	6	„	—	—	—
Certificaten van dito	6	„	—	—	—
POLEN, Obligatiën	4	„	$77\frac{1}{8}$	$77\frac{3}{16}$	$77\frac{3}{16}$
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	500	„	$145\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$12\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito Onbep. Stukken	5	„	$12\frac{13}{16}$	—	—
Dito Obligatiën	3	„	$38\frac{1}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	„	$33\frac{9}{16}$	—	—
Coupons Ardoins			$8\frac{1}{2}$	$8\frac{9}{16}$	$8\frac{1}{2}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	„	—	—	—
Dito	4	„	$63\frac{3}{4}$	—	[illegible]
Dito Metall.	5	„	$70\frac{7}{8}$	$71\frac{1}{4}$	[illegible]
Dito Nieuwe	5	„	$78\frac{7}{16}$	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{7}{16}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	„	38	$38\frac{5}{16}$	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	„	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	„	$47\frac{3}{16}$	$47\frac{5}{8}$	$47\frac{3}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	„	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	„	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{1}{16}$
Dito dito	4	„	$35\frac{7}{16}$	—	—
VENEZUELA,	3	„	$31\frac{3}{16}$	—	—
MEXICO,	5	„	$32\frac{5}{8}$	$32\frac{11}{16}$	$32\frac{11}{16}$
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.65 à 70.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.